

Куцоконь Юлія Костянтинівна

кандидат біологічних наук, старший дослідник,
старший науковий співробітник відділу моніторингу та охорони тваринного світу,
Інститут зоології ім. І. І. Шмальгаузена НАН України,
carassius1@ukr.net,
ORCID: 0000-0001-9721-5638

Романь Анатолій Михайлович

кандидат біологічних наук,
доцент кафедри екології та економіки довкілля,
Технічного університету “Метінвест політехніка”,
науковий співробітник відділу іхтіології та гідробіології річкових систем,
Інститут гідробіології НАН України,
aroman.fish@gmail.com,
ORCID: 0000-0001-6270-8141

Щербатюк Микола Миколайович

кандидат біологічних наук,
старший науковий співробітник відділу фітогормонології,
Інститут ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України,
chrom.botany@ukr.net,
ORCID: 0000-0002-6453-228X

СУЧАСНИЙ СКЛАД РИБНОГО НАСЕЛЕННЯ НПП ГЕТЬМАНСЬКИЙ

Досліджено рибне населення річки Ворскли та деяких водойм її басейну в межах Гетьманського національного природного парку (НПП), Сумська область. Дані зібрано у 2017, 2019, 2020 та 2021 рр. на 22 станціях. Виявлено 27 видів риб, до яких ще можна додати один вид міног і два види риб, відомі за музейними зборами та відомостями колег, отже на сучасному етапі видовий склад риб Гетьманського НПП включає 30 видів міног і риб. За чисельністю серед досліджених особин домінували верховодка звичайна (28,32%) та гірчак європейський (36,06%). Найпоширенішими були гірчак європейський (20 станцій), плітка звичайна (19), щипавка звичайна (18) та верховодка звичайна (17). Найбільше, 19 видів, виявлено для ділянки річки в урочищі Бродок, Велика Писарівка. Найменше, 1 вид, виявлено у заплавної водоймі Круглик, теж у Великій Писарівці. На всіх інших локаціях відмічено від 5 до 15 видів. За нашими даними, присутні чотири види (бистрянкa руська, в'язь, ялець звичайний, минь річковий), занесені до поточного переліку «Червоної книги України», чотири види з Резолюції 6 Бернської конвенції (щипавка звичайна, щипавка північна, гірчак європейський, в'юн звичайний). Два чужорідні види (чебачок амурський, карась сріблястий) на даний момент поширені локально. Виявлено три види неолімнетиків (колючка південна, бичок-цуцик західний, бичок-пісочник), що поширилися з Дніпра. Переважна більшість видів риб, що наразі живуть у водоймах Гетьманського НПП, є аборигенними, а подекуди й внесеними до природоохоронних переліків. Парк виконує свою функцію захисту біорізноманіття. Необхідно запобігати спробам зміни гідрорежиму, спрямлення та поглиблення русла, побудови нових гідроспоруд.

Ключові слова: річка Ворскла, аборигенні види риб, чужорідні види риб, Сумська область.

Постановка проблеми. Аналіз останніх публікацій

Ворскла є однією з найбільших лівих приток середньої течії Дніпра. Довжина річки – 464 км, площа водозбірного басейну – 14 700 км². Протікає через Белгородську область РФ, Сумську та Полтавську області. Басейн розташований переважно у лісостеповій природній зоні, лише нижня ділянка межує зі степовою. Основні притоки: Мерло, Коломак, Тагамлик. На території НПП «Гетьманський» у Ворсклу впадають Ворсклиця (101 км довжиною) з притокою Пожня (29 км), Рябина (38 км) та Хухра (31 км). Нижче за течією, в Полтавській області річка перегороджена греблями Кунцівської та Опішнянської ГЕС.

НПП «Гетьманський» розташований на півдні Сумської області, з метою збереження Ворскли та її заплави. Крім вищезазначених приток, на території Парку є ряд невеликих заплавних водойм.

Літературні дані стосовно рибного населення Ворскли узагальнені в роботі Мовчана, Романа [4]. Автори зазначають до 30 видів риб для всієї української ділянки річки на сучасному етапі, разом із сумнівним знаходженням в'юна звичайного. Також кілька видів зазначаються як такі, що були присутні в річці раніше, однак зникли. До таких видів авторами віднесено: рибця звичайного, синця, клепця, чехоню, пічкура-білопера дніпровського, марену дніпровську та йоржа-носара. З іншого боку, вказано також види, виявлені нещодавно: чужорідні інтродуценти – чебачок амурський, карась сріблястий та аборигенний вид, щипавка північна. Зміна видового складу іхтіофауни складає понад 26 %. Однак, «найсвіжіші» джерела, на які посилаються автори – 1950-ті та 1960. Ними також враховано музейні колекції Національного науково-природничого музею НАН України (м. Київ). Для Ворскли у Сумській області, що можна вважати територією Парку, в колекціях даного музею вказано 15 видів, зібраних у 1987, 2005 та 2008 рр. Це такі види як: бистрянкя руська, верховодка звичайна, пічкур звичайний, пічкур-білопер дніпровський, в'язь, гірчак європейський, плітка звичайна, краснопірка звичайна, слиж європейський, щипавка звичайна, щипавка північна, щука звичайна, минь річковий, йорж звичайний, окунь звичайний.

Таким чином, попередні дані щодо рибного населення Ворскли загалом є застарілими або епізодичними. Наукових публікацій стосовно риб саме НПП «Гетьманський» нам знайти не вдалося, існують лише музейні збори.

Мета роботи. Встановити сучасний видовий склад рибного населення Гетьманського НПП.

Матеріал та методи дослідження

Дослідження були проведені у вересні 2017 р., серпні 2019 р., 2020 р., липні 2021 р. на Ворсклі та її притоках в межах Гетьманського НПП і на прилеглих територіях Сумської області. Всього досліджено 22 станції (табл. 1), на яких виявлено 6726 особин 27 видів риб.

Таблиця 1

Місця проведення досліджень у Гетьманському НПП

№	Водойма, локалітет	широта	довгота	Роки
1	Ворскла, с. Климентове, база НПП	50.393077	34.930611	2019, 2020
2	Ворскла, с. Климентове, нижче мосту	50.385240	34.923532	2019, 2020
3	Ворскла, с. Климентове, база НПП, основне русло, мілководна ділянка	50.392848	34.936889	2019, 2020, 2021
4	Ворскла, смт Велика Писарівка	50.426195	35.437974	2017, 2019
5	Ворскла, смт Велика Писарівка, ур. Бродок	50.425799	35.444675	2019, 2020, 2021
6	Заплавна водойма Круглик, смт Велика Писарівка	50.425587	35.438714	2019
7	Ворскла, смт Кириківка	50.375337	35.100472	2019, 2020
8	Пожня, с. Пожня	50.517235	35.325038	2017
9	Ворсклиця, с. Пожня	50.504739	35.333274	2017
10	Рябина, с. Рябина	50.336804	35.214376	2017
11	Ворскла, с. Іванівка	50.36173	35.151067	2017
12	Ворскла, м. Охтирка	50.318691	34.839453	2017
13	Хухра, с. Хухра	50.215527	34.832645	2017
14	Ворскла, с. Куземин вище греблі	50.115931	34.691866	2020
15	Ворскла, с. Куземин нижче греблі	50.113741	34.692487	2020
16	Ворскла, с. Лутище	50.197693	34.751540	2020
17	Ворскла, с. Поділ	50.373371	34.909315	2021
18	Ворскла, біля гирла р. Гусинка	50.368445	34.910340	2021
19	Ворскла, с. Пристань	50.344458	34.841572	2021
20	Ворскла, біля гирла р. Охтирка	50.312533	34.844376	2021
21	Ворскла, 4 км нижче гирла р. Охтирка	50.304001	34.835612	2021
22	Ворскла, с. Буймерівка	50.279139	34.802256	2021

На всіх локаціях, крім ділянок Ворскли у Великій Писарівці (локації 4, 5), дослідження проводились підсаком для лову живця із вічком 0,5 см. На локаціях 4, 5 на руслі Ворскли – мальковим волоком, довжина 10 м, вічко 0,5 см. Всі дослідження були проведені в присутності служби охорони Парку. Риби, після визначення видової належності за визначниками [3; 6] були випущені назад до водойм, за винятком чужорідних видів. Для кожної локації було підраховано відсоткове співвідношення видів за кількістю особин. Крім того, ми підраховували частоту трапляння (F) для кожного виду, тобто кількість водойм, у яких вид присутній. Українські назви риб подано за публікацією Куцоконь, Квача [2].

Результати та їх обговорення

За чотири роки досліджень в регіоні виявлено 27 видів риб (табл. 2, рис. 1). До цих видів можна додати також міногу українську *Eudontomyzon mariae*, піскорийку якої зафіксував В. О. Демченко на русловій ділянці Ворскли на території Парку в 2017 р. (особисте повідомлення). Про міногу українську є інформація на сайті Парку, отже остання включена до переліку фауни. Також у цьому переліку присутня стерлядь *Acipenser ruthenus*. Молодь цього виду кілька років підряд випускали у Ворсклу. Є кілька усних повідомлень від місцевих жителів про знахідки останньої, проте вони поодинокі. Знахідку колючки південної можна вважати першою для Парку. Нами також підтверджено присутність в'юна, в якій сумнівалися Мовчан, Романь [4], базуючись на літературних і музейних даних. З іншого боку, 5 видів, зазначених авторами для сучасного стану Ворскли загалом, нами не виявлені. Можливо, більшість з них зустрічаються нижче за течією, а деякі, мабуть, малочисельні. Зокрема, серед колекцій для Ворскли в Сумській обл. присутні пічкур-білопер дніпровський *Romanogobio belingi* (1987 р., околиці Охтирки). Отож, для НПП «Гетьманський» наявні відомості сумарно про 30 видів міног і риб.

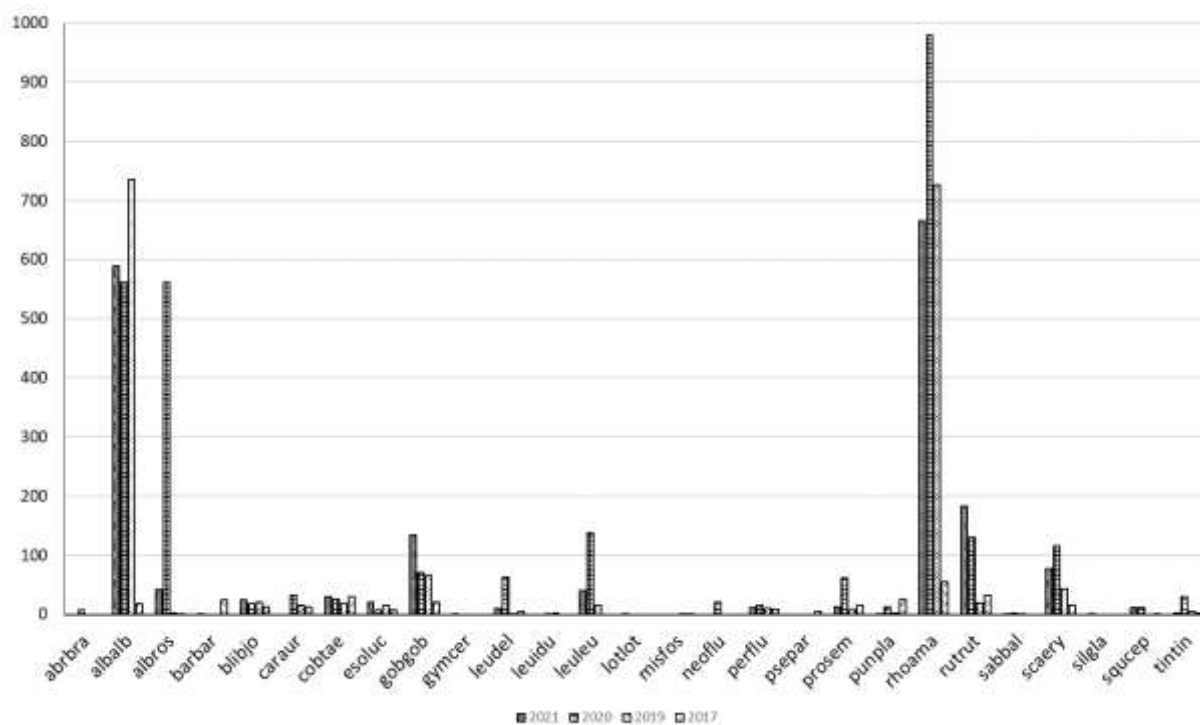

Рис. 1. Абсолютна чисельність досліджених видів риб у різні роки. Назви видів вказані за першими трьома літерами родової та видової назв.

У наших дослідженнях найпоширенішими видами були гірчак європейський (20 станцій), плітка звичайна (19), щипавка звичайна (18) та верховодка звичайна (17). Також часто траплялися плоскирка, пічкур звичайний, краснопірка звичайна, щука звичайна, окунь звичайний, бичок-цуцик західний (на більш як 10 локаціях). Лише на одному місці виявлені сом звичайний, минь річковий, йорж звичайний, бичок-пісочник.

На локаціях виявлено різну кількість видів. Найбільше, 19 видів, виявлено для ділянки річки в урочищі Бродок, Велика Писарівка. Це може пояснюватись проведенням саме тут ловів мальковим волоком, а також різноманітністю біотопів на даній ділянці (мілководне піщане русло, при берегах водяна рослинність на замуленому дні, наявність глибших місць з ямами тощо) і проведенням тут досліджень протягом трьох років. Найменше, 1 вид, виявлено у заплавної водоймі Круглик, теж у Великій Писарівці (табл. 2). На всіх інших локаціях відмічено від 5 до 15 видів.

Таблиця 2.

Видовий склад риб та їх розподіл на локаціях НПП «Гетьманський»

Вид	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	F	
<i>Abramis brama</i> – лящ звичайний	+	+			+										+	+								5
<i>Alburnoides rossicus</i> – бистрянкa руська					+			+							+	+						+	+	6
<i>Alburnus alburnus</i> – верховодка звичайна	+	+	+	+	+		+	+		+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	17
<i>Blicca bjoerkna</i> – плоскирка	+	+	+		+		+			+	+				+		+	+	+			+	+	13
<i>Carassius gibelio</i> – карась сріблястий					+	+	+	+							+									5
<i>Gobio gobio</i> – пічкур звичайний	+	+	+	+	+			+	+			+	+	+		+			+			+	+	14
<i>Leucaspis delineatus</i> – вівсянка	+			+	+		+	+					+	+					+					8
<i>Leuciscus leuciscus</i> – ялець звичайний				+	+																			2
<i>Leuciscus idus</i> – в'язь	+				+																			2
<i>Squalius cephalus</i> – головень європейський	+				+							+			+	+			+			+	+	8
<i>Pseudorasbora parva</i> – чебачок амурський								+	+															2
<i>Rhodeus amarus</i> – гірчак європейський	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	20
<i>Rutilus rutilus</i> – плітка звичайна	+	+	+	+	+		+	+	+		+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	19
<i>Scardinius erythrophthalmus</i> – краснопірка звичайна	+	+	+	+	+		+	+			+	+			+	+		+	+			+	+	15
<i>Tinca tinca</i> – лин	+		+	+	+		+		+					+	+		+				+			10
<i>Barbatula barbatula</i> – слиж звичайний									+				+				+							3
<i>Cobitis taenia</i> – щипавка звичайна	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+			+	+		+	+	+	+	+	18
<i>Sabanejewia baltica</i> – щипавка північна				+															+					2
<i>Misgurnus fossilis</i> – в'юн звичайний							+			+														2
<i>Silurus glanis</i> – сом звичайний																							+	1
<i>Esox lucius</i> – щука звичайна	+		+	+	+		+				+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	15
<i>Pungitius platygaster</i> – колючка південна				+	+			+	+	+	+		+											7
<i>Lota lota</i> – минь річковий				+																				1
<i>Gymnocephalus cernua</i> – йорж звичайний																						+		1
<i>Perca fluviatilis</i> – окунь звичайний	+		+		+		+			+	+	+		+	+	+			+				+	12
<i>Proterorhinus semilunaris</i> – бичок-цуцик західний	+	+	+	+	+		+		+		+			+	+		+				+	+		13
<i>Neogobius fluviatilis</i> – бичок-пісочник															+									1
Всього	15	9	13	12	19	1	13	11	9	5	10	10	6	8	15	10	9	6	13	6	10	12	27	

Примітки: F – кількість локацій, де знайдено вид; номери локацій подані у табл. 1

Щодо чисельності окремих видів у дослідженнях, то домінували гірчак європейський (36,07%) і верховодка звичайна (28,32%), значна частка бистрянки руської (9,01%), плітки звичайної (5,43%), пічкура звичайного (4,31%), краснопірки звичайної (3,73%) та яльця звичайного (2,88%). Інші види мають частки, менші 2% за чисельністю. Серед знайдених нами видів переважають представники родини коропових – 15 видів, 3 види з родини щипавкові, по 2 види належать до родин окуневі, бичкові, інші родин мають по 1 представнику (слижеві, сомові, миневі, шукові, колючкові).

За перевагами до біотопу переважають придонні – 15 видів, менше тих, хто надає перевагу зарослим місцям – 6 видів, пелагіальних та донно-пелагіальних – 4 і 2 види відповідно. Однак, за кількістю особин найбільше видів, які надають перевагу заростям (42%), менше пелагічних (29%), придонних (22%) та донно-пелагічних видів (7%).

За своїм відношенням до течії переважають загально-прісноводні види за кількістю видів (13 видів, 27%). За кількістю особин переважають лімнофільні види (6 видів, 42%).

Реофільних – 8 видів (19%). За вимогами до розчиненого у воді кисню виділяють риб з високими, середніми, низькими та дуже низькими вимогами. Серед досліджених видів переважають із середніми (15 видів, 88%), менше – із низькими (6 видів), ще присутні види з дуже низькими та високими вимогами до кисню у воді – по три види.

За основними об'єктами живлення за кількістю видів переважають бентофаги – 18 видів (29%), однак за кількістю особин також чисельні фітопланктофаги (два види, 40%), менше зоопланктофагів (два види, 29%). Хижаків, п'ять видів, але вони незначні за чисельністю (2%).

За строками нересту переважають весняно-літні, як за кількістю видів (22), так і за кількістю особин (90%). Весняно-нерестуючих всього 4 види (близько 10%), минь річковий є зимово-нерестуючим. У досліджених водоймах значну частину становлять риби з порційним нерестом, як за таксономічним складом, (20 видів), так і за відносною кількістю особин (90%). Одноразово нерестуючих видів менше за кількістю (10%) і всього 7 видів.

Більшість досліджених особин належать до таких (всього 13 видів, 45%), що надають перевагу рослинам як нерестовому субстрату. Значна чисельність гірчака європейського виводить остракофілну групу (використовують як нерестовий субстрат мантію порожнину моллюсків) на друге місце, 37%. Інші групи менші за чисельністю знайдених особин: літофіли – 7 видів, 14%, псаммофіли – 5 видів, 3%, індиференти – один вид, окунь звичайний, 1%.

Крім гірчака європейського, який відкладає ікру в моллюсків, активну турботу про потомство, а саме охорону кладки, здійснюють також чебачок амурський, колючка південна, сом звичайний, бичок-пісочник та бичок-цуцик західний.

До переліку «Червоної книги України» [5] серед досліджених нами видів занесені бистрянка руська, ялець звичайний, минь річковий та недавно (2021) внесений в'язь. Ялець звичайний був масовим на ділянках річки у Великій Писарівці. Серед досліджених яльців у різні роки переважали особини довжиною 5–10 см та 10–20 см, однак в інших місцях вид не траплявся. Бистрянки руської була присутня на шести локаціях - на річкових ділянках. Минь річковий був присутній лише біля Климентового, теж на ділянці з відчутною течією. В'язь траплявся лише в затоках біля Климентового та у Великій Писарівці.

Резолюція 6 Бернської конвенції включає такі з досліджених видів: гірчак європейський, щипавка звичайна, щипавка північна, в'юн звичайний [1]. Гірчак звичайний та щипавка звичайна є частими, масовими видами. Щодо щипавки північної, то вид потребує річкових умов, надає перевагу неглибоким швидким водоймам з піщаним дном, саме такі на локації присутні біля населених пунктів Пристань та Климентове. В'юн епізодично трапляється на замулених місцях, на таких локаціях як Ворскла біля Кириківки та пониззя річки Рябина. Наявність цих видів підкреслює важливість території Парку як об'єкта Смарагдової мережі.

З чужорідних видів було виявлено карася сріблястого і чебачка амурського. Поки що обидва види виявлені локально, однак можливі й подальші їхні знахідки на території Парку. Саморозселенцями із Дніпра є бички та колючка південна. Зокрема, бичок-цуцик західний поширений на 13 локаціях, а колючка південна знайдена на семи. Бичок-пісочник був знайдений на ділянці нижче Куземинської греблі.

Висновки

Нами знайдено 27 видів променеперих риб для водойм НПП «Гетьманський». Загальний перелік може бути розширеним до 30 видів, враховуючи знахідки, які були наявні у музейних зборах та за іншими достовірними відомостями. Особливо важливим є наявність тут «червонокнижних» бистрянки руської, яльця звичайного, минь річкового, в'язя, та чотирьох видів, занесених до Резолюції 6 Бернської конвенції: гірчак європейський, щипавка звичайна, щипавка північна, в'юн звичайний. Також присутні цінні реофільні, одноразово нерестуючі аборигенні види. Більшість досліджених видів, у тому числі масові, представлені молоддю і дорослими, що свідчить про сприятливі умови для нересту й нагулу. Аналізуючи попередні та власні дослідження, мусимо зазначити, що

стан популяцій щипавки звичайної і гірчака європейського є задовільним, інші види з охоронних переліків – траплялися спорадично. Із саморозселенців з Дніпра, неолімнетиків, виявлено два види бичків – цуцика західного і пісочника, а також колючку південну.

Оскільки переважна більшість видів риб, що наразі живуть у водоймах Гетьманського НПП, є аборигенними, а подекуди й внесеними до природоохоронних переліків, то Парк виконує свою функцію захисту біорізноманіття. Важливо, щоб і в майбутньому були збережені максимально природні умови, характерні зокрема для Ворскли в межах Гетьманського НПП. Для цього необхідно запобігати спробам зміни гідрорежиму, спрямлення та поглиблення русла, побудови нових гідроспоруд.

Подяки. Автори вдячні адміністрації ННП Гетьманський загалом і зокрема Сергію Панченку за організацію досліджень та всебічну допомогу при зборі матеріалу, Святославу Щербатюку за допомогу в експедиційних виїздах. Дослідні роботи були частково підтримані фінансуванням проекту «Сучасні ризики деградації екосистем України на прикладі модельних зооценозів: аналіз чинників під кутом зору біологічної безпеки» (Modern risks of degradation of ecosystems of Ukraine on the example of model zoocenoses: analysis of factors in terms of biological safety), державний реєстраційний номер 0122U000708.

Список використаної літератури

1. Годлевська О., Парнікоза І., Різун В., Фесенко Г., Куцоконь Ю., Загороднюк І., Шевченко М., Іноземцева Д. *Фауна України: охоронні категорії. Довідник*. Київ, 2010. 80 с.
2. Куцоконь Ю.К., Квач Ю.В. Українські назви міног і риб фауни України для наукового вжитку. *Біологічні студії*. 2012. Т. 6, № 2. С. 199–220.
3. Мовчан Ю.В. *Риби України*. Київ: Золоті ворота, 2011. 444 с.
4. Мовчан Ю.В., Романь А.М. Сучасний склад іхтіофауни басейну Середнього Дніпра (фауністичний огляд). *Збірник праць Зоологічного музею*. 2014. № 45. С. 25–45.
5. *Червона книга України. Тваринний світ*. Київ: Глобалконсалтинг, 2009. 600 с.
6. Kottelat M., Freyhof J. *Handbook of European freshwater fishes*. Switzerland: Delemont, 2007. 646 p.

References

1. Godlevska O., Parnikoza I., Rizun V., Fesenko H., Kutsokon Yu., Zagorodniuk I., Shevchenko M., Inozemtseva D. (2010). *Fauna of Ukraine: conservation categories. Reference book*. Kyiv. 80 p. (in Ukr.)
2. Kutsokon Y., Kvach Y. (2012). Ukrainian names of the lampreys and fishes of the fauna of Ukraine. *Studia Biologica*. Vol. 6, № 2. P. 199 – 220. (in Ukr.)
3. Movchan Y.V. (2011). *Fishes of Ukraine*. Kyiv: Zoloti Vorota. 444 p. (in Ukr.)
4. Movchan Y.V., Roman A.M. (2014) Modern composition of the ichthyofauna of the Middle Dnieper basin (faunistic survey). *Proceedings of the Zoological Museum*. № 45. P. 25–45. (in Ukr.)
5. *Red Book of Ukraine. Animals*. (2009). Kyiv: Globalconsulting. 600 p. (in Ukr.)
6. Kottelat M., Freyhof J. (2007). *Handbook of European freshwater fishes*. Switzerland: Delemont. 646 p.

Kutsokon Y.K., Roman A.M., Shcherbatiuk M.M. Current composition of the fish population of the Hetmansky NNP

Introduction. NNP Hetmansky is located in the south of the Sumy region, with the aim of preserving the Vorskla and its floodplain. Previous data on the Vorskla fish population are generally outdated or episodic. We could not find any scientific publications about fish in the Hetmansky NNP, there are only museum collections.

Purpose. The purpose of the work: to establish the modern species composition of the fish population of the Hetmansky NNP.

Methods. Research was carried out in September 2017, August 2019, 2020, July 2021 on the Vorskla and its tributaries within the Hetmansky NNP and in the adjacent territories of the Sumy region. A total of 22 stations were investigated, where 6726 individuals of 27 fish species were found.

Results. 27 species of fish were identified, to which one species of lamprey and two species of fish, known from museum collections and information of colleagues, can be added, so at the current stage, the species composition of fish of the Hetmansky NNP includes 30 species of lampreys and fish. In terms of numbers, among the studied individuals, *Alburnus alburnus* (28.32%) and *Rhodeus amarus* (36.06%) dominated. The most common were *Rhodeus amarus* (20 stations), *Rutilus rutilus* (19), *Cobitis taenia* (18) and *Alburnus alburnus* (17). The largest number, 19 species, was found for the

section of the river in the Brodok place, Velyka Pysarivka. The smallest, 1 species, was found in the Kruhlyk floodplain, also in Velyka Pysarivka. From 5 to 15 species were noted at all other locations. According to our data, there are four species (*Alburnoides rossicus*, *Lota lota*, *Leuciscus leuciscus*, *L. idus*) listed in the current list of the "Red Book of Ukraine", four species from Resolution 6 of the Berne Convention (*Cobitis taenia*, *Sabanejewia baltica*, *Misgurnus fossilis*, *Rhodeus amarus*), in two invasive alien species (*Carassius gibelio*, *Pseudorasbora parva*) are currently distributed locally. Three species of neolimnetics (*Pungitius pungitius*, *Neogobius fluviatilis*, *Proterorhinus semilunaris*) were identified, which spread from the Dnipro.

Originality. The data are the first multi-year monitoring of the fish population of Hetmansky NNP. A number of species were discovered for the Park for the first time.

Conclusions. The importance of the Park for the preservation of aboriginal fish communities is shown.

Key words: Vorskla River, native fish species, alien fish species, Sumy region.

Одержано редакцією: 23.08.22

Прийнято до публікації: 27.11.22